

NÚM. 130
04/2023

BELLTALL

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DE BELLTALL

© Fotografia: Ton Bonet

Amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

EDITORIAL

Editorial darrera revista any 2023

La vida és una roda que gira i que fa que avui estiguem aquí, demà allà; que ara fem això i més endavant allò altre.

Doncs la roda que gira aquesta junta ha donat uns quants tombs darrerament. Hi ha qui s'ha mantingut allà on era i n'hi ha qui ha decidit que era l'hora de deixar pas a d'altra gent. Els motius són diversos: cansament, poca disponibilitat, canvis de prioritats, etc. però s'ha mantingut un equip que s'ha vist acompanyat de noves incorporacions, de persones que tenen ganes d'ajudar, col·laborar i treballar pel nostre poble. Donem la benvinguda a la Yolanda de cal Carlà (tresorera), a la Pepi de cal

Ferreret (vocal) i al Jordi Masjuan de ca l'Ignasi (vocal).

A l'agost es va fer la tradicional reunió anual per passar balanç, comptes i comentar aspectes que ens interessin als veïns i amics de Belltall. Es van acomiadar els membres de la junta que marxaven i es va donar la benvinguda als qui arribaven.

L'actual junta té ganes d'evolucionar, de lluitar pel benestar del poble i del seus voltants; el seu paisatge i la seva riquesa; la història i la història del futur; de mirar endavant i de no arronsar-se davant de les adversitats. Amb aquest número tanquem el 2023, un any de transició. Hi continuarem sent.

Edita

Associació de Veïns i Amics
Belltall

Coordinador:
Junta directiva de l'Associació

Si voleu fer arribar les vostres
col·laboracions, adreceu-les a:
Revista BELLTALL. Plaça de
l'Església 4. 43413 Belltall

Correu electrònic
associaciobelltall@gmail.com:

Preu 0.60 €

www.belltall.net

Publicació trimestral de
l'Associació de Veïns i Amics
Belltall

Dissenyat per TIMIT 2003 SL
www.timit.cat

SUMARI

<i>Actualitat</i>	
Festa de l'all	3
Festa major	4
Eres i Pallisses	6
Nova junta	7
Tots Sants	8
Obituari 2023	8
El darrer 6 de desembre a Belltall, per F. B.	9
<i>Temps enrere</i>	11
Cadastre de Belltall del 21-8-1716. Cap.1/2	
<i>Els ocells del terme</i>	14
La cuereta blanca	
Algú ho havia de dir!, per J. B.	15

ACTUALITAT

Encara que quedi lluny, vet aquí un recordatori gràfic d'algunes de les coses que van passar l'any 2023:

| La celebració de la 14 FESTA DE L'ALL 2023

Festa major

Els actes de la FESTA MAJOR 2023: actes festius, tallers, competicions esportives, una conferència de la professora Maria Garganté...

| Eres i Pallisses

La presentació del treball sobre les ERES i PALLISSES que ha realitzat el Ton Bonet, de ca

l'Esquerrer i que recull els números anteriors de la revista, els 128 i 129.

ERES I PALLISSES BELLTALL

Nova Junta

L'assemblea general de socis, que va donar pas a la nova junta. En la foto d'aquell dia, el president sortint, Josep Berenguer, i la presidenta entrant, Almodis Canals.

Tots Sants

Almodis Canals

Cada any celebrem la festivitat de Tots Sants en la qual retem culte als morts. Però aquesta celebració comparteix origen amb d'altres de tan conegudes com el Dia dels Morts o el Halloween. I quin és aquest origen comú? Doncs la festa celta del Samhain (en llengua gaèlica).

Bona part de les celebracions populars tenen el seu origen en el cicle del món i de la vida i aquest cas també segueix aquesta premissa. La cultura celta es preparava per l'època més dura de l'any entre finals d'octubre i principis de novembre ja que s'havien de tancar els ramats per protegir-los del fred. Començaven uns mesos de foscor i recolliment.

De fet, el terme Halloween prové de l'antic Hallow Eeven (les relíquies del vespre) que eren les ofrenes que es feien a la porta de casa perquè les ànimes les agafessin però no hi entressin. És cert, però, que cultures provinents d'altres continents han agafat aquesta idea i l'han reconvertit en força més macabra.

Més endavant, es va cristianitzar la festa i es va convertir en una de les més destacades de l'any litúrgic.

Aquest any la celebració de Tot Sants va caure en dimecres i va fer que el poble no s'omplís tant aquell dia. Però els belltallencs i belltallenques de

naixement que no viuen aquí, els i les que potser ja són la segona generació que han nascut fora i tots aquells i aquelles que tenen algun vincle amb aquestes terres, han vingut i han mostrat el seu respecte i record pels que ja no hi són.

Hi va haver una arribada constant, però sense massificació, per visitar el cementiri. Altres anys la plaça de l'Església i les places d'aparcament de la carretera s'omplia de cotxes. Enguany, ha estat una celebració més discreta, tranquil·la, més interior. Cadascú ha mostrat el respecte al seus difunts des de la intimitat familiar.

A nivell de poble no es va fer cap acte o àpat conjunt per la dificultat de les dates i la impossibilitat d'organitzar un sopar per part d'aquesta junta.

També hi ha qui ha escollit celebrar-ho a l'estil "Halloween USA" amb disfresses de terror i passant per algunes cases demanant el "Treat or trick".

Aquesta petició, si em permeteu la derivada lingüística, s'ha adaptat en català com a "Paga o plora" o "Crit o confit" entre d'altres tot i que la traducció correcta seria "Regal que seria com un suborn - el Treat; i Entremaliadura). Sóc conscient que la canalla va cridar "Truco o trato" però, per si en tenen ganes, els cedim aquestes alternatives amb molt de gust.

Obituari 2023

Ramona Queraltó
Pons (91 anys) cal
Mosset (01/01/2023)

Teresita Berenguer
Fabregat de cal
Pep del Curt
(22/08/2023)

Maria Roset
Panadès de
ca la Virgínia
(22/08/2023)

Ricardo Miró Carles
de cal Feliuet (98
anys) (06/06/2023)

Maria Elena Miró
Viñas de cal
Badio (79 anys)
(24/11/2023)

Inés Miró Carles de cal Isidro (96 anys) (01/10/2023)

EL DARRER 6 DE DESEMBRE A BELLTALL, per F. B.

La convocatòria era per al 6 de desembre. El 6 de desembre de 2023.

La Xarxa Catalana per una Transició Energètica Justa, integrada per més d'un centenar de plataformes i entitats, va convocar 12 talls amables (que vol dir talls intermitents, cada 10 minuts, durant dues hores, de 12 a 14 hores) arreu del país. Aquí, l'acció va ser coordinada per la plataforma SOS Vall del Corb.

"Aquí" vol dir a Belltall, a la C14. L'acció era un protesta contra la política de macrocentrals (eòliques o fotovoltaïques), amb tot el que comporten sobre la terra, la població, la natura... Al nostre municipi, els projectes de l'empresa Shell, anomenats BCN SOLAR 1 i BCN SOLAR 2 representen la central fotovoltaica més gran projectada a Catalunya.

L'organització de la protesta del dissabte, 6 de desembre, va ser un èxit, amb persones encarregades de cada tasca: parlar amb els mossos, "manar" l'obertura de cada tall, repartir informació entre els vehicles aturats, vendre samarretes, repartir cartells i pancartes entre els manifestants... A les 11, la gent responsable de les tasques ja era a la plaça de l'església per tal d'organitzar-ho tot i començar puntualment a les 12, com va ser. I fins a les 2 del migdia, cada 10 minuts vam tallar la carretera i després deixàvem circular.

Segons la premsa, que es va fer ressò del nostre tall i d'alguns altres talls que es van fer al país, vam

ser unes 200 persones. Va vindre gent de Montblanc, de Tàrraga, de Rocallaura, de la vall del Corb, del Vendrell... vam fer gresca, vam cridar contra el projecte, vam fer-nos sentir!

I per què protestàvem i protestem contra aquests macroprojectes? Aquest és el resum (extracte de la nota de premsa que la Xarxa va fer arribar als mitjans de comunicació).

Defensem un model de transició energètica:

- *Planificat i sostenible.*
- *Respectuós amb la salut i el benestar humà, respectuós amb el territori.*
- *Que prioritzi l'autoconsum, els projectes comunitaris i que assegurï una sobirania energètica real, que rebaixin les factures de llum.*
- *Que sigui eficient i apropiï els llocs de generació d'energia als llocs de consum. Volem un model eficient. No a les MAT.*
- *Volem un model de transició energètica just, distribuït i no massificat.*
- *Que preservi els conreus i la sobirania alimentària.*

Un detall, per acabar: a mi, que soc de Belltall i que visc a Belltall, ningú (i ningú vol dir ni cap administració ni cap empresa) no m'ha preguntat si vull aquest macroparc a casa. Cap reunió informativa, només hi ha hagut tractes amb propietaris de terres (no amb tots, però). Sempre hi haurà els més rics del cementiri, però també seran al cementiri... després d'haver deixat la merda escampada.

DIMEGRES 6 DE DESEMBRE
ELLS
ATUREM
MACROPROJECTES
 12-14h · TALLS INTERMITENTS ARREU DEL TERRITORI

Conca de Barberà
 Belltall a la C-14 - SOS Vall del Corb

Alt Camp
 Pla de Santa Maria a la C-37 - Plataforma Territori Sostenible del Camp

Baix Camp
 Montroig - Plataforma Defensa Montroig
 Maspujols - La Vall Sostenible i Gepec

TEMPS ENRERE

Cadastre de Belltall del 21-8-1716. Cap.1/2

Isidre Bonet Miró de Ca l'Esquerrer

Aquesta col·laboració és un petit resum d'un treball que he fet a partir d'un document que em va fer arribar fa uns anys el Jordi Miró Amenós de Ca l'Anton (EPD).

ANTECEDENTS

El cadastre era un impost global i directe projectat pel superintendent José Patiño, i establert al Principat de Catalunya el 1716 i la seva implantació fou paral·lela a la del decret de Nova Planta; a més, inicialment no va suposar l'eliminació d'antics impostos, com ara el delme. Inclou un **cadastre reial** i un **cadastre personal**.

Cadastre reial - Gravava els béns immobles (terres, cases, molins i forns) i llurs elements hipotecaris (censos); A tal fi, es va establir una divisió de les terres en trenta-dues classes, començant per les de regadiu, que pagaven quotes diverses per una mateixa unitat de superfície: des de 37 rals d'ardit (888 diners) per cada unitat, fins a arribar al mig diner per a les de la darrera classe. Les cases van ser gravades en un 10 % del rèdit produït o susceptible de produir-se. Tenia un caràcter generalitzat, amb una important excepció: al llarg de la seva història, mai no gravà les terres i edificis que eren propietat de l'Església en el moment de la seva implantació.

Cadastre personal - Obligava sobretot l'estament popular, ja que la noblesa i les persones que gaudien del privilegi militar n'eren exemptes. Gravava les rendes del treball. Els jornalers van ser gravats en 2 lliures, i 10 sous anuals.

CADASTRE DE BELLTALL DEL 1716.

A l'inici del document s'indica que el comanador declara els jornals de les terres del terme de Bell-

1. Dret (impost) d'una desena part o d'una fracció variable de la collita, que es pagava a l'Església o al rei. Amb el temps, però, els delmes experimentaren un procés de secularització i molts passaren a mans de senyors laics.

tall i els fruits que produeixen. El dia 21 d'agost del 1716 es conclou l'inventari, i les dades recollides s'incorporaren a les bases de càlcul dels guanys obtinguts pels béns immobles i els rendiments cadastrals de les terres d'aquell any i dels posteriors.

Al llarg de les 145 pàgines manuscrites, s'indiquen els propietaris de terres al terme de Belltall, amb la ubicació de les seves finques, el nombre de jornals que tenien, la qualitat dels conreus, els fruits cultivats i el seu rendiment anual. Està distribuït en els quatre blocs que resumeixo a continuació:

Inventari de les terres del terme de Belltall i el seu rendiment.

Immobles de Belltall i les seves rendes anuals. Residents al poble de Belltall i els seus guanys anuals.

Quantificació del delme anual.

També, m'ha semblat oportú treure algunes conclusions sobre el contingut del document i recollir els topònims que s'hi esmenten.

INVENTARI DE LES TERRES DEL TERME DE BELLTALL i EL SEU RENDIMENT (superfícies i algunes característiques dels cultius - rendiments)

Les **304,34 ha** inventariades del terme de Belltall, es distribuïen de la forma següent:

Terra campa

71,8 ha de terra sense arbres destinada al conreu de cereals de primera, segona i tercera qualitats.

Pel rendiment dels conreus era important la qualitat de les terres de cultiu, però també els diferents tipus de cereals que al terme de Belltall es conreaven aquells anys: blat mitjà (hi ha diferents varietats) mestall (mescla de blat i sègol, o ordi) espelta (blat d'espiga plana i gra blanc) ordi (gramínia per a farratge, malt...) civada (gramínia per alimentació humana i animal) sègol (gramínia per a farratge).

Les terres que més es gravaven eren les d'una millor qualitat, en les que es conreaven blat i mestall,

aquests cereals estaven destinats al consum humà i per això els portaven a moldre a un molí, amb la corresponent despesa, que normalment era satisfeta amb l'entrega al moliner d'una part del gra. El fruit procedent de gramínies de categoria inferior era per alimentar els animals de casa, sobretot els destinats al treball agrícola.

El gra recollit, que es mesurava per quarteres, venia determinat per l'extensió de terra cultivada, i la seva fertilitat i qualitat.

El guany de cada jornal de terra sembrada de cereals es calculava en funció de la previsió del nombre de quarteres que podia produir i el tipus de cereal conreat, però tenint en compte que es cultivaven d'un any per l'altre. Podem veure en el Cadastre de Belltall de 1716 que, al rendiment cadastral anual, s'hi arribava aplicant a la totalitat dels jornals d'un propietari el corresponent import monetària (lliura/fracció) que s'havia fixat:

2 lliures i 17 sous per jornal de terra de primera qualitat.

1 lliura i 1 sou, per jornal de terra de segona qualitat.

15 sous per la terra de tercera qualitat.

Terra erma (quarta qualitat) i garriga (sisena qualitat)

136,2 ha. Els beneficis aportats eren causats pel seu ús com a pastures, i per l'obtenció de llenya. De la garriga, formada per l'arbust garric (coscó a Belltall) també se n'aprofitava el seu fruit en gla per l'alimentació dels animals de casa. El rendiment cadastral (molt inferior al de les terres sembrades de cereals) era de 4 diners per jornal, tot i que hi havia algunes terres ermes d'inferior rendibilitat.

Vinya

1,5 ha amb una producció estimada de 911,4 litres anuals. El cultiu de vinya era testimonial i, en alguns casos, només es cultivaven algunes tires de ceps. Els guanys provenien de l'elaboració de vi que es mesurava amb "càrregues" (121,6 litres) o càneters/càntirs (11,38 litres). En un cas s'indica que la producció anual de la vinya d'un pagès era d'una panistra (cove gran) de raïm.

2. La *quartera* (12 quartans) és una mesura antiga, de diferent capacitat segons què s'havia de mesurar i també segons el territori on s'aplicava. La de gra solia oscil·lar entorn dels 70 o 71 litres.

Nous

L'estimació que fa en el Cadastre de 1716 sobre la producció anual de nous al terme de Belltall, és de 5,75 quarteres equivalents a 402,5 litres.

Els fruits secs tenien mesures pròpies, que a vegades podien ser les mateixes que s'usaven per als cereals, com ara la quartera.

L'explotació de la noguera per obtenir de fusta, en cap cas, era l'objectiu dels pagesos de Belltall, ja que la producció de nous també formava part de les activitats agrícoles d'alguns dels propietaris de terres, però no hi havia terrenys dedicats exclusivament al cultiu de nogueres, sinó que aquestes acostumaven a estar plantades als marges de les parades de cereals.

És significatiu l'absència de cultius d'arbres fruiters (tret de les nogueres) igual que de llegums (faves, pèsols, cigrons, fesols...) que a altres zones també eren objecte d'explotació agrària.

Bosc

94,8 ha- de (de cinquena qualitat). Es preveia un rendiment de 8 diners anuals per jornal. Es fa menció a la producció de llenya, però no a l'ús de l'arbrat per a l'elaboració de fusta.

Horts - (primera qualitat)

Els productes cultivats als horts eren pel consum de les famílies propietàries ("*aportaven hortalisses pel gasto de la casa del seu dueño*"). També s'hi aplicava un gravamen del 10%, com a les cases, corrals i patis, a un suposat import obtingut en cas de l'arrendament de l'hort, segons el previst pel "Real Tributo del Catastro" com hem vist a l'inici d'aquest treball al parlar dels béns immobles.

L'any 1716 hi havia set famílies propietàries d'horts. Aquests estaven situats a migdia de la font de baix, i no és fins ben entrada la segona meitat del segle XX, quan van anar desapareixent progressivament.

L'aigua per poder regar procedia de la font, però referències trobades al document del cadastre de 1716, hi situen una bassa a ponent de la Font de Baix (les basses de secà només reben aigua quan plou) propera al lloc, i a ponent de la font, que permetria allargar en els temps l'ús de l'apreciat líquid. Aquest supòsit ho confirmaria l'afegit a la

descripció d'un dels horts, del qual es diu: "*Sense aigua, només es pot regar en temps d'abundància d'aigua.*"

La dimensió dels horts es mesurava amb "passos a tot quadre", i el més petit en tenia 3 i el més gran 10. Només en tres casos s'indica el valor estimat de l'hort: 40 rals, 50 rals i 60 rals.

Consta en el document que el benefici que podia obtenir-se ("pels fruits") anava entre els 8 i 20 sous anuals.

Rendiments anuals de les terres (en lliures, sous i diners)

PROPIETARIS	hectàrees	RENDIMENT (GUANY)
Josep Aldavert	5,9	7 lliures, 7 sous i 5 diners
Francesc Cabestany "dit del carrer de la bassa"	7,4	2 lliures, 3 sous i 8 diners
Pere Duch	17,3	28 lliures, 10 sous i 9 diners
Francesc Cabestany "major"	13,1	6 lliures, 1 sou i 11 diners
Feliu Miró	6,1	9 lliures, 1 sou i 8 diners
Paula Vilà	11,3	11 lliures, 12 sous i 3 diners
Sebastià Torredemer	14	4 lliures, 13 sous i 4 diners
Jaume Giné	0,44	1 lliura i 1 sou
Marc Ras	7,5	4 lliures, 16 sous i 2 diners
Antoni Perera (després de Josep Manasanch)	5	2 lliures, i 6 diners
Antoni Joan Miró	115,6	90 lliures, 6 sous i 8 diners
Joan Farré	14	5 lliures, 10 sous i 9 diners
Pere Giné	4,4	2 lliures, 14 sous i 12 diners
Gabriel Cabestany (després de Josep Vila)	9,2	4 lliures, 4 sous i 5 diners
Pau Berenguer Sabater, rector (com a seglar)	14,6	15 lliures, 19 sous i 2 diners
Miquel Berenguer Burgès	2,6	1 lliura, 10 sous i 2 diners
Reverents Pares Descalços de Tarragona	1,3	7 lliures 5 sous i 6 diners
Comú de Belltall	6,1	4 lliures, 15 sous i 10 diners
Joan Spital	5,9	3 sous i 3 diners
Hereus de Joan Cabestany	10,2	2 lliures, 2 sous i 2 diners
Joan Fiol	2,8	1 lliura, 2 sous i 3 diners
Isidre Martí de la Guàrdia del Prats	2,6	1 sou i 4 diners
Rectoria	8,5	4 lliures, 15 sous i 2 diners
Anthoni Puigdorfila - decimador universal del lloc-	18,5	1 lliura, 12 sous i 8 diners

Les dades contingudes en el quadre anterior, obtingudes del cadastre realitzat l'any 1716 ens indiquen que els **24 propietaris** de finques inventariades del terme de Belltall, explotaven un total de **304,34 ha**.

El jornal és la mesura emprada en el document per determinar la superfície de les explotacions agrícoles, però jo ho indico en hectàrees (ha), ja que és com avui s'acostumen a mesurar. *El valor d'un jornal és de 4.358,3025 m², que és l'equivalència*

aplicada generalment, tot i que en el passat el valor no era unitari per totes les comarques.

El cultiu dels cereals, era la principal activitat de la pagesia de Belltall, però cal afegir-hi la producció de vi i l'explotació de boscos. Les garrigues i les terres ermes eren objecte de gravàmens en considerar-les zones de pastura i d'obtenció de llenya. També ve detallada la minsa producció de nous i, l'existència d'alguns horts, que més aviat estaven destinats a l'obtenció de fruits i hortalisses pel consum dels seus propietaris.

Com es pot observar, al poble no hi havia grans propietaris, a excepció d'Antoni-Joan Miró que era el propietari del 38% de les explotacions agràries

3. Al voltant del segle XVIII, la lliura barcelonina també era anomenada „lliura catalana“ i era equivalent 10 rals, 20 sous, 240 diners i 0'375 pessetes.

del terme (**115 ha**). Els Miró havien adquirit força terres l'últim terç del segle XVII de pagesos del poble que s'havien vist obligats a migrar. També van incrementar les propietats amb l'adquisició de la carllania de Belltall i una heretat a Guimerà.

En el quadre també es detalla el rendiment individual de cada un dels 24 propietaris de les 304,34 ha inventariades del terme de Belltall, que en conjunt assolia a les 219 lliures i 13 sous anuals. El rendiment estava condicionat per la productivitat dels cultius.

Dels 24 posseïdors de terres del terme de Belltall, 15 tenien residència al poble, 5 havien migrat amb la finalitat de millorar l'avenir de la família, i 2 eren residents a altres llocs, amb terres rebudes per donació o remissió de deutes. El Comú de Belltall també s'havia fet càrrec del cultiu d'algunes terres que havia adquirit per l'endeutament o mort, dels seus propietaris.

L'Església, per mitjà de les rectories, acostumava a ser propietària de terres menades per tercers. Aquest era el cas de la parròquia de Belltall, que també posseïa un hort.

Pau Berenguer Sabater, que era natural de Guimerà, va ser rector de Belltall entre 1661 a 1717. La

gestió de les terres de la rectoria la va cedir al seu germà Miquel, que es va quedar a viure a la "badia", i una vegada casat va donar pas a una de les nissagues amb més descendents a la zona. Sembla ser, que Pau Berenguer Sabater, a més de rector, era un bon negociant, ja que en el Cadastre de 1716, consta que com a persona seglar era propietari de terres que va deixar en herència al seu nebot Pau.

Part del Plànol "Principatus Cataloniae et Comitatus Ruscinonis et Cerretaniae" - Cornelium Danckerts - 1696

A la propera revista, Cap.2/2 Cadastre de Belltall del 21-8-1716

ELS OCELLS DEL TERME

La cuereta blanca

La cuereta blanca (*Motacilla alba*) és ocell passeriforme sedentari, abundant sobretot a l'hivern, quan ens visiten ocells del centre i nord d'Europa fugint del fred. Mesura 17-19 cm de llargària total i 31 cm d'envergadura alar. És un ocell força conegut pel seu caràcter poc tímid i aparença particular, amb un mantell gris, negre i blanc, i tot blanc per sota, llevat el baverall negre, més marcat als mascles. El nom de cuereta li ve perquè remena constantment amunt i avall la seva cua, molt llarga, negra i estreta, amb les rectrius blanques. Té un vol ondulat que compassa amb el seu cant. La veurem menjant insectes i llavors, passejant per zones enjardinades, parcs o zones arbrades, prop de

punts d'aigua. La femella elabora el niu a forats de les parets o talussos, emprant pèl, plomes i llana; fa fins a tres postes, de 5 o 7 ous. A Belltall la podem veure sovint pels carrers caminant i movent la cua amunt i avall. El seu nom en castellà també diu molt dels seus hàbits (Lavandera blanca), doncs sempre ha estat molt freqüent trobar-la en els antics safarejos on les dones anaven a rentar la roba. Segur que l'heu vist pel poble i per la Font Baixa.

La dita: *La barba fa el baró, la banya fa el moltó i la cua fa el moixó*

ALGÚ HO HAVIA DE DIR!, per J. B.

Doncs sí: malauradament estem perdent patrimoni, de tota mena. Ja ho dèiem fa un parell d'articles, que perdem noms, perdem costums, perdem paraules, perdem marges, perdem boscos... de manera natural, perquè es perden objectes i, doncs, la paraula que s'hi referia; i de manera artificial, perquè algú decideix prescindir d'allò que no li plau, i la fot al vent. Em pregunto si ens pertany aquest poder, als humans: podem jugar amb el bagatge, amb la història de la comunitat? Algú pot decidir per mi què he d'eliminar del meu record, de la meua vida?

Arriba un moment, potser són coses de l'edat, que ja s'està fart de certes discussions: de qui és més que un altre, de qui és més genuí que un altre, de qui "la té més llarga", en definitiva. A algun polític se li va acudir allò de "és català qui viu i treballa a Catalunya". Res de més fals: és català qui ho vol ser, sigui aquí o a l'altra punta de món, hagi nascut al país o a l'altra punta de món. I, doncs, és belltallenc o belltallenca qui ho vol ser, visqui a Belltall o a l'altra punta de món, hagi nascut aquí o a l'altra punta de món. Deixo això clar perquè aquelles persones que tenim un bagatge, una història, uns records... d'aquest petit país, ho continuarem tenint, tot i que hi hagi qui s'entesti a canviar les coses.

Ara, a les cabanes de volta hi posen art (que ni tothom entén ni tothom beneeix, però que s'ha d'aplaudir per no passar per ruc als ulls dels altres). Ara, als reis de Belltall ja no hi veiem l'atractiu diferencial -els *negritos*-, perquè algunes veus han posat el crit al cel i han decidit que en aquest poble som una colla d'intolerants racistes. Ara,

als pedrissos del poble hi "seuen" els cotxes que aparquen just al davant i priven de poder-hi posar el cul. Ara, als trossos que hem vist sembrats tota la vida i llaurats amb la suor de qui ens ha precedit, hi volen plantar una indústria que no gosarien de posar en cap altre lloc del país... i que de pressa que s'han venut, algunes persones! (que deuen voler ser les més riques del cementiri).

Per als amants de trencar amb el que eren les coses, els podem fer una petita llista del que encara es poden carregar, si no els agraden: els escrits a les lloses de la façana de ca l'Arcís; l'escandalós rellotge del campanar que toca cada hora durant tot el dia; les expressions genuïnes, abocades al desús i la desaparició (una espenteta i avall!); la roca de cal Feliu, que *fa molta nosa* (i que molts ni saben on és); la inscripció "Nigra sum sed formosa" de la capella de la verge de Montserrat, a l'església (que potser hi ha qui no ha vist mai, perquè no entra a l'església o perquè no sap llatí, fins i tot trobo estrany que ningú no s'hagi atrevit a criticar aquesta inscripció!); la creu de la plaça de la creu, que no és més que un record de la *santa misió* (i tants culs com ha vist, aquesta creu!); les quatre pedres que queden de l'església romànica, abocades a deixar de ser quatre; els marges dels trossos, que només fan nosa per als tractors de cada camí més grans... Ostres, alego no quedarà Belltall!

Segurament, als pobles petits hi ha massa gent que vol manar... No sé si és aquest el preu que hem de pagar per ser més al poble. Què voleu que us digui, a mi ja em va bé ser menys. Potser, fins i tot... algú ho havia de dir!

BELLTALL

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DE BELLTALL

Amb la col·laboració de:

